

GASILSKA PRAZNOVANJA

70-letnica GD Jezero

30. maja 1923. leta se je zbralo 23 naprednih vaščanov vasi Jezero in ustanovilo PGD Jezero. Zagnanost članov je bila velika, še isto leto so nabavili ročno gasilsko črpalko in tlačne cevi, nabavili vprežni gasilski voz, opremo, orodje in pričeli gradnjo gasilskega doma, ki so jo blagoslovili 29. septembra 1929. leta. V letu 1933 prvič zastane kolo razvoja, saj so morali zaradi nepokorščine kralju A. Karadordeviču odstraniti iz društva deset najaktivnejših članov. Delo v društvu je počasi oživel in kmalu so nabavili novo motorno črpalko znamke »ILO«, ki je še danes ponos društva. V času okupacije so 24. novembra 1941 z razglasom »gasilske zajednice« razpustili društvo. Vse orodje in opremo ter dokumentacijo je shranil in ohranil pred uničenjem Ivan Persin. Zelo razredčeni člani so ob podpori novih, 3. junija 1946 ustanovili prostovoljno gasilsko četo na Jezeru. Prva skrb je bila ožvitev operativnega dela in lotili so se obnove v vojni poškodovanega gasilskega doma. Leta 1954 so nabavili prvi motorni gasilski avtomobil znamke Fiat, kasneje so kupili opremo in orodje, popravili gasilski dom. Leta 1970 so nabavili prepotrebni gasilski kombi znamke IMV in dve leti kasneje so predali v uporabo novo črpalko znamke Rosenbauer. Društveno življenje je bilo v vzponu in pred veliko prenovo gasilskega doma.

Članstvo je dokazalo, da zna ob pravem trenutku poprijeti za delo in v kratkem času so dom prenovili. Toda to zagnanost je leta 1977 prekinila politika z zahtev po odstranitvi spominske plošče na kateri so med drugimi zabeleženi tudi ustanovni člani, sodelujoči v domobranski vojski.

Po nasilni odstranitvi je prišlo v članstvu do velikega razkola. Društvo je bilo pred propadom, a je v dogajanje posegla mlada generacija, ki je ob podpori starejših zvestih članov obrnila kolo razvoja naprej. Polni energije so se lotili doizdave in dviga gasilskega doma. V društvu so namenili veliko skrb mladini, ustanovili so desetino pionirjev (1968), desetino pionirk, mladincev, mladink in članic. Društvo se je moderniziralo in opremilo, leta 1983 je bil obogaten vozi park z novo avtosticerno in leta 1988 z novim vodnim vozilom znamke TAM. Časi so se spremenili, prišel je čas za poravnavo krivic in leta 1992 je bila nameščena na gasilski dom spominska plošča, ki je dolga leta burnila duhove.

70. let je doba, ki predstavlja za razvoj društva častljivo starost, zato so slovesno počastili to obletnico, ki je potekala tri dni in sicer: 15. julija je bila slavnostna seja,

Priznanja za uspešno delo

kjer so se podelila občinska in društvena priznanja ter značke za dolgoletno službovanje, 16. julija je bila organizirana velika taktična vaja v vasi Jezero, 18. julija je bila sklepna prireditev s parado, kjer je sodelovalo preko 170 uniformiranih pionirjev, gasilk in gasilcev, narodne noše in godba na pihala. Prisotni so bili najvišji predstavniki mestne gasilske zveze (g. Vrbinč), OGZ (Ropret, Zalar, Bizjan), sektorjev, predstavniki političnega življenja g. Marjan Podobnik (SLS), župan občine Ljubljana Vič-Rudnik g. Bogdan Bradač, predsednik KS Podpeč-Presej g. Janez Repar, župnika g. Malovrh in g. Kočar. Ob veliki udeležbi krajanov in drugih obiskovalcev je program potekal v sproščnem vzdušju. Podeljena so bila najvišja državna in mestna gasilska odlikovanja in zahvale vsem sponzorjem, ki so omogočili to prireditev. Ob koncu pa sta domača župnika prvič po II. vojni blagoslovila gasilski dom, orodje in opremo. Po napornem in vročem popoldnevu so se udeleženci zabavali na veselici še pozno v ponedeljkovo jutro.

Ob tem praznovanju so člani in vaščani dokazali kako neverjetno so med seboj povezani, kako društvo živi z vasio in obratno. MARKO SUSMAN

Gasilci so vozili vodo

Letošnja katastrofalna suša je marsikje do kraja osušila vodnjake in vodne rezervoarje, in če ne bi bilo prizadevnih gasilcev, ki so sproti dovažali vodo, bi ljudem marsikje trda predla. Polne roke dela so imeli tudi gasilci na Dobrovi, pa čeprav jim ni bilo treba voziti vode v oddaljene hribovske kraje, kjer je suša najbolj pustošila. »Največ smo vozili v Stransko vas, kjer imajo premajhne vodne kapacitete, pa je vodo zelo primanjkovalo. Najhuje je bilo v avgustu. V Gabrju pa smo morali črpati vodo v dobrovsko vodovodno omrežje iz vrtin, kjer so rezervoarji povsem usahnili,« pravi član gasilskega društva Dobrova Janko Koprivec, ki je sam prepeljal kakih 50 cistern.

Prizadevni gasilec (razen njega je vozil vodo še en sofer) ne pričakuje plačila za vse ure, ki jih je prebil na cesti. »Ko bo obračun, bomo menda dobili neko malenkost. Zdaj sem na čakalju in imam več časa, pa lahko koristim vsaj gasilstvu.«

Vse skupaj bi bilo precej lažje, kot bi GD Dobrova imelo na voljo kako sodobnejšo avtosticerno, meni Janko Koprivec, ki je med gasilci že kakih 35 let. Ta, ki jo imajo zdaj (TAM 4500) je stara že 31 let.

»Avtocisterna bi morala imeti hidravlični volan in ne tak navađen in zastarel kot ga ima ta. Težko je upravljati z vozilom, posebno pri manevriranju. Zato bi nujno rabili nov avto.« B. VRHOVEC

110. praznik horjulskih gasilcev

Potem ko so opravili kar 1.700 udarniških ur pri obnovi gasilskega doma in dobili nov kip sv. Florijana, so 4. julija horjulski gasilci slovesno proslavili svoj praznik – 110-letnico društva. Slavnostnega mimohoda so se poleg domačega, tudi tokrat udeležila številna gasilska društva iz okoliških krajev, manjkale pa niso tudi mlade logaške mažoretke, pihalna godba z Vrhnike, mešani pevski zbor PD Horjul in domača folklorna skupina »Klas«. Zbrane je posebej pozdravil novi predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Ory. Ob tej priložnosti je domači župnik blagoslovil tudi kip sv. Florijana, ki so ga potem namestili v posebej za to pripravljeno nišo. Samo jubilejno slovesnost so (že nekaj dni poprej) spremljale tudi razne druge prireditve, na primer ogled videoposnetkov dozdajšnjih praznovanj in aktivnosti horjulskih gasilcev ter pregledna razstava o razvoju društva.

Začetki gasilskega društva Horjul segajo še tja v leto 1883. Takratno društvo je štel 32 članov, opremljeno pa je bilo še s primitivno ročno brizgalno, škafi in vedri. Tudi prvi gasilski dom je bil še pol lesen pol zidan (pri njegovi gradnji so opravili prek 2400 ur »tlake« in 300 konjskih ur). Dom so prvič adaptirali leta 1904.

Leta 1913, ob 30-letnici društva, kronika GD Horjul navaja nabavo prve motorne brizgalne konrad-rosenbauer (v Horjul so jo pripeljali s konji), ob 50-letnici društva, leta 1933, pa so zgradili nov gasilski dom.

Temeljito posodobitev društva pa beležijo zlasti v zadnjih tridesetih letih. Leta 1961 si je društvo nabavilo novo 800-litrsko motorno brizgalno znamke sora, deset let kasneje, leta 1971, kombi IMV, že leto zatem sodobno motorno črpalko znamke konrad-rosenbauer. Vestni gasilski kronisti so zapisali, da so leta 1976 spet opravili prek 2000 udarniških ur pri ureditvi prostorov gasilskega

Kip Sv. Florijana so slovesno namestili v nišo

doma. Leta 1980 si je društvo nabavilo avtosticerno TAM 110 T11, leto kasneje pa še orodni avto TAM 75. 1986. leta so razvili mladinski prapor, že čez dve leti pa dopolnili svojo opremo še z vozilom lada niva. Zadnja leta, neposredno pred 110-letnico, pa so horjulski gasilci ponovno obnovili svoj gasilski dom.

B. VRHOVEC

Prelep je gasilski dom v Zaklancu

Nov gasilski dom v Zaklancu

Mesec in pol po tem, ko so horjulski gasilci počastili svojo 110-letnico, so praznovali tudi gasilci v sosednjem Zaklancu. Najmlajše gasilsko društvo v občini, kot ga je označil predsednik Občinske gasilske zveze Ciril Ropret (društvo je bilo ustanovljeno šele februarja letos), je slovesno odprlo svoj novi gasilski dom, zraven pa še sprejelo obnovljeni gasilski avto, motorno črpalko in razvilo svoj prapor. Hkrati pa so ob tej priložnosti odprli tudi obnovljeno in razširjeno cesto od Zaklanca proti Horjulu.

Gradnja gasilskega doma v Zaklancu je stekla neposredno po junijski vojni v Sloveniji leta 1991.

»Ko so bili pripravljeni temelji, smo (v začetku septembra) zgradili dom v rekordnih dvanajstih dneh. Vsa vas je delala od jutra do večera,« je pohvalil sokrajane v svoji gasilski kroniki predsednik GD Zaklanec Danilo Fortuna, ki je sam opravil daleč največ udarniških ur. Za ilustracijo je poudaril, da je bila še pred tremi leti na mestu, kjer zdaj stoji dom »pet metrov globoka dolina« in da so v zgradbo vtakli 8.000 udarniških ur in 7.000 strojnih ur. Vsa obrtniška dela so prostovoljno opravili domači obrtniki. Krajin Zaklanca so prispevali tudi ves

potrebni les in odstopili zemljišče, gmotno pa so jim pomagali KS Horjul, OGZ, občina Vič, JATA Horjul in Iskra Horjul. Največ sredstev pa so zbrali gasilci sami s prostovoljnimi prispevki.

V letošnjem letu so zaklanski gasilci urejali notranjščino gasilskega doma, restavrator Marko Kavčič iz Sentjošta pa jim je na pročelju poslopja izdelal reliefno podobo sv. Florijana. S pomočjo OGZ in Občinskega sekretariata za obrambo so uspeli nabaviti tudi novo gasilsko črpalko, od OGZ pa so dobili gasilski avto, ki so ga potem sami obnovili.

»Tak začetek gasilskega društva, kakršnega praznujemo danes, je redkost,« je pohvalil zaklanski gasilec župan Bogdan Bradač. Njegovemu mnenju sta se nato pridružila tudi predsednik Mestne gasilske zveze Jože Vidmar in predstavnik OGZ Dore Kogovšek.

Na kraju je predstavnik Mestnega sekretariata za komunalno gospodarstvo, promet in zveze Abdon Peklaj izročil v uporabo kakih 800 metrov dolgo obnovljeno cesto proti Horjulu (o tem več v posebnem članku).

B. VRHOVEC

Koristno izrabimo prosti čas

93

V zahvalo in v spodbudo omenjam tiste, ki so nam obogatili poletni čas:

Na otroškem igrišču v Predaloh je bilo srečanje družin s programom za najmlajše. V Ašičevem domu na Griču pa ustanovljeno društvo podeželske mladine, ki je že naslednji dan doživel uspešen krst na turistični prireditvi v Polhovem Gradcu. Zadnje avgustovsko nedeljo pa še zmaga na vseslovenskih prvih igrah brez meje Zveze slovenske podeželske mladine v Savinjski dolini, kjer so člani FS Rožmarin prehiteli vse in tako dokazali, da obvladajo ob plesu še marsikaj. Tudi skavti »OSTRO-ROGEA JELENA« iz Brezovice, ki so pred mesecem tabornili v Robanovem kotu, so se prebili med prvih pet. Oboji pa znatno obogatili kulturni program po igrah. Sicer pa so se mladi dobivali skupaj na griču v Ašičevem domu vsako soboto zvečer. Načelniki so zanimive teme h katerim se bodo kot kaže vračali tudi preko leto. S profesorjem Janezom Kovarčičem smo se pogovarjali o izgledu vasi, s profesorico Marijo Premrl obogatili botanično pot, dozorela je ideja o vaški knjižnici...

Povabilu se je z veseljem odzval tudi 83 letni Ignac Japelj, ki je tako na svoj godovni večer vse prisotne obogatil s spomini na življenje v prvi polovici našega stoletja. Življenje v zadnjih štiridesetih letih pa nam je pričaral domačin, slikar, pevec in nekdanji športnik Ivan Japelj. Zaupal nam je tudi, da je skrivnost vseh njegovih uspehov v vztrajnem, prostovoljnem, ljubiteljskem delu v skupnostih na tistih področjih, ki jih je sistem dovoljeval, torej športnem (nogomet), kulturnem (pevski zbor Brezovica) in osebnem-poklicnem (slikarstvo). O ekologiji smo se pogovarjali s prof. dr. Danielom Vrhovškom. Ljudje prepojeni s potrošniško miselnostjo pospešujemo

razkroj ekosistema na mnoge načine, kar podira naravno ravnovesje.

Priznani zeliščar gospod Stane Erjavec pa je spregovoril o naših razvadah in napakah v prehrani ter sodobnem življenju nasploh. Razmere so nas odušile med seboj in od narave, zato ne poznamo – ME. Zaupamo naravnim stvarim. Rešitev je v učenju, pravilnem pristopu in vztrajnosti. Srečali smo se s predstavniki zasebkov in ustanovili pripravljavsko skupino za Novo Mašo in medse sprejeli diakona Markota Marinka. Intenzivno se obnavljajo fasade hiš, vaška znamenja in ceste. Seveda v okviru možnega... Tudi svojci pogrešanih so stopili skupaj z Zvezo borcev ter KS pripravljajo spomin za žrtve... Na zvoniku brezovske cerkve izvaja odnaja in gradbena dela g.p. Gradiš, tesarska in kleparska dela pa podjetja Babnik. Pridni so bili tudi možakarji brezovska fare, ki so odstranili omet, očistili zidove (peš in s tehniko GD Brezovica) ter seveda skrbne gospodinjce.

Naj zapišem še, da so pri farni cerkvi na Brezovici obnovili vrt z ograjo, povečali dvorišče, prekriti hlev se je spremenil v skavtsko sobo, skladišče za Karitas in še kaj. Tudi prekrito župnišče je bilo deležno mnogih izboljšav. Vpeljala je tudi novost Velikošmarska procesija, na kateri je gospod župnik Janez Kómpare blagoslovil opravljena dela in mnoge na novo asfaltirane ulice. Gasilsko praznovanja so bila na Jezeru pri Podpeči (70. letnica in s slavnostnim govornikom Marjanom Podobnikom) ter v Kamniku pod Krimom, kjer je bil osrednji gost pomožni škof Alojz Uran. Lovska družina Brezovica je spet pripravila že kar tradicionalno lovsko srečanje pri svoji koči pod Plešivico z namenom, da se ljudje z njihovega rajona med seboj in z lovci srečajo v tem čudovitem naravnem okolju in ob dobrih a poceni lovskih dobrotah kujejo nova znanstva in skupne načrte za sodelovanje v prihodnje.

Članice in člani društva upokojeincev iz Notranjih goric so letošnje poletno srečanje popestrili z regijskim balinarskim turnirjem, na katerem sta sodelovali dve ženski ekipi in sedem moških ekip, ter bogatim srečelovom. Pogovarjali so se o marsičem, tudi o bližnjem izletu na Pohorje in sodelovanju na celjskem balinarskem turnirju v okviru sejma. Vsi prisotni so bili deležni tudi dobrega in brezplačnega golaža.

To je le nekaj utrinkov. Seveda pa vse vabim naprej. V septembru prihaja Enakonočje in z njim Sosedov dan – posvečen urejanju sosesčin in skupnih površin, ter medsebojni pomoči, priprava na zimo in tečaje, skratka nova prizadevanja ZA NOTRANJ MIR IN ZDRAVO OKOLJE.

Pridružite se nam v svoji sredini! Učinek v njej je odvisen tudi od vas! D. STANOVNIK

»Strički« gradijo cesto

Dolenja Brezovica: kmalu bo moč priti v vas po novi asfaltirani cesti

napravile »red« v vasi (cesta naj bi bila končana enkrat do kraja septembra).

Zaradi kraških tal, krajani Dolenje Brezovice še vedno pijejo biološko oporečno vodo, požarna voda v hidrantih pa nima pravega pritiska. Svoje je dodala še letošnja katastrofalna suša, ki jim je uničila praktično vso koruzo, pa tudi fižol je precej načet (v vasi imajo še štiri prave kmete). Vode kar ni in ni tudi na kraško poplavno polje Ponikve pod vasjo. V deževnem obdobju tu nastane pravcato kraško jezero, ki je vsaj nekajkrat večje od podpeškega, kot trdijo domačini. Pravijo, da je bil nekoč tam doli mlin in da ima voda ob izviru potokapovikalnice stalno enako temperaturo: 6 stopinj. Kot svojevrstna naravna zanimivost so Ponikve, še zlasti kadar jih napolni jezero, kot nalašča za izletnike in ljubitelje narave, zato ni nič čudnega, da so se znašle na seznamu priljubljenih izletniških točk na tem območju – skupaj s Planinico, Sv. Ano, Srebotnikom in Krimom.

BRANKO VRHOVEC

Z zeliščarjem Stanetom Erjavcem »na terenu«